

# MERA YÖNETMELİĞİ

## Mera Yönetmeliği

Tarım ve Köyişleri Bakanlığından

**Resmi Gazete Tarihi:** 31/07/1998

**Resmi Gazete No:** 23419

## BİRİNCİ BÖLÜM : AMAÇ, KAPSAM, HUKUKİ DAYANAK, TANIMLAR

### AMAÇ

**Madde 1** - Bu Yönetmeliğin amacı, 25/02/1998 ve 4342 sayılı Mera Kanunu ile 11/06/1998 tarihli ve 4368 sayılı Mera Kanunu'nun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun'un uygulanmasının usul ve esaslarını düzenlemektir.

### KAPSAM

**Madde 2** - Bu Yönetmelik, mera, yaylak ve kışlak alanları ile umuma ait çayır ve otlak alanlarını kapsar.

### HUKUKİ DAYANAK

**Madde 3** - Bu Yönetmelik 25/02/1998 tarihli ve 4342 sayılı Mera Kanunu'nun; 31 inci maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

### TANIMLAR

**Madde 4** - Bu Yönetmelikte geçen;

a) Amenajman planı: Mera, yaylak, kışlak ile umuma ait çayır ve otlaklardan en elverişli bir şekilde yararlanmanın sağlanması için, bakım, ıslah, otlatma, dinlendirme, tohumlama, ilave yemleme ve yapılması gereken benzeri işleri sıralayan uygulama planını,

b) Otlatma planı: Mera, yaylak, kışlak ile umuma ait çayır ve otlakların düzenli bir şekilde otlatılması ile ilgili olarak otlatma mevsimini, otlatma kapasitesini, otlatma sistemini, otlatılacak hayvan cins ve miktarını, otlatmaya başlama ve son verme tarihleri gibi ayrıntıları belirleyen uygulama planını,

c) Islah: Mera, yaylak, kışlak il umuma ait çayır ve otlakların yem verimini ve kalite yönünden yükseltmek için sulama, gübreleme, zararlı ot mücadelesi, tohumlama ve benzeri biyolojik tekniklerle birlikte, otlatmayı ve kolaylaştırıcı tesislerin yapılması, toprak ve su muhafaza gibi çeşitli fiziksel ve teknik tedbirlerin alınarak uygulanmasını,

d) Göçer: Belirli bir otlatma alanına sahip olmayan, yılın her mevsiminde aile bireyleri ve hayvanları ile birlikte başka yerlere geçici olarak konaklayarak hayvancılık yapan insanları,

e) Mera, yaylak, kışlak ile umuma ait otlak ve çayır durum ve sınıfları: Mera, yaylak, kışlak ile umuma ait çayır ve otlaklarda üzerinde bulunan iyi cins mera bitkilerinin ağırlık olarak bitki örtüsündeki yüzde miktarlarına dayanan bir sınıflandırma sistemini,

f) Çiftçi ailesi: Çiftçilik işlerini sürekli ve doğrudan doğruya yapan aileyi,

g) Aile: Bu Yönetmeliğin uygulanmasında karı-koca ve varsa reşit olmayan çocuklar ile reşit olup evli olmayan ve aile reisi ile birlikte oturan çocukları,

) Fon:Mera Fonu'nu,

j) Komisyon ve Teknik Ekipler:Mera Kanunu'nun 6 nci maddesi uyarınca oluşturulan Komisyon ve Teknik Ekipleri ifade eder.

## İKİNCİ BÖLÜM : UYGULAMA ESASLARI

### KOMİSYON VE TEKNİK EKİPLERİN ÇALIŞMA ESAS VE USULLERİ

**Madde 5** - Kanun'un 6 nci maddesi uyarınca oluşturulan Komisyon ve Teknik Ekiplerde görev yapmak üzere kurumlarınca bir asil ve bir yedeği olmak üzere iki üye ismi bildirilir.

(Değişik fıkra: 25/04/2001 - 24383 S. R.G. Yön./1. md.) Komisyon, üye tam sayısının salt çoğunluğu ile, Teknik Ekipler ise üye tam sayısının salt çoğunluğundan az olmamak kaydıyla yapılan işin niteliğine göre mesaisine ihtiyaç duyulan üyelerle toplanır. Yapılacak çalışmanın niteliğine göre teknik ekip başkanı tarafından çalışmaya katılacak kuruluş temsilcileri belirlenir. Toplantıya katılması mutlak gereken ancak katılmayan üyenin yerine kurumunca teklif edilen yedek üye katılır.

Komisyon ve Teknik Ekipler kararları toplantıya katılan üyelerin salt çoğunluğu ile alır.

Komisyon ve Teknik Ekipler açık oylama usulü ile karar alırlar. Her üye bir oy hakkına sahip olup, oyların eşitliği durumunda başkanın tarafı üstün sayılır.

Konu uzmanı ziraat mühendisinin Komisyona başkanlık ettiği toplantılarda, yerine Komisyona üye olarak yedeği olan ziraat mühendisi katılır.

Teknik Ekiplere, il veya ilçe müdürlüğünde görev yapan ve mera konusunda Bakanlıkça yetiştirilmiş ziraat mühendisleri başkanlık eder.

(Değişik fıkra: 25/04/2001 - 24383 S. R.G. Yön./1. md.) Komisyonlar, her haftanın son çalışma gününde toplanarak, Kanunla öngörülen görevlerle, tespit, tahdit ve tahsisle ilgili işlemleri görüşür ve gerekli kararları alır. Bu işlemler tamamlandıktan sonra veya iklim şartlarının çalışma imkanı vermediği dönemlerde komisyon, Kanunla verilen görevler çerçevesinde kararlar almak ve gerekli çalışmalar yapmak amacıyla her ayın ortasında ve sonunda olmak üzere iki kez toplanır. Komisyon Başkanı gerekli durumlarda Komisyonu ayrıca toplantıya çağırabilir. Alınan kararlar, sürekli olarak tutulan bir karar defterine işlenir.

Teknik Ekipler tespit, tahdit ve tahsis işlemleri tamamlanmaya kadar her gün; işlemlerin tamamlanmasından sonra, komisyonun belirleyeceği gün ve sürelerde çalışmalarına devam ederler.

## UYGULAMA NORMLARI

**Madde 6** - Bu Yönetmeliğe göre yapılacak uygulamalarda dikkate alınacak normlar aşağıda gösterilmiştir.

a) (Değişik bent: 25/04/2001 - 24383 S. R.G. Yön./2. md.) Büyük baş hayvan birimi;

- 1 - Bir kültür ırkı süt ineği 1 Büyük Baş Hayvan Birimidir
- 2 - Kültür melezi 0.75 Büyük Baş Hayvan Birimidir
- 3 - Yerli inek 0.50 Büyük Baş Hayvan Birimidir
- 4 - Dana-düve (kültür ırkı) 0.60 Büyük Baş Hayvan Birimidir
- 5 - Dana-düve (kültür melezi) 0.45 Büyük Baş Hayvan Birimidir
- 6 - Dana-düve (yerli) 0.30 Büyük Baş Hayvan Birimidir
- 7 - Koyun 0.10 Büyük Baş Hayvan Birimidir
- 8 - Keçi 0.08 Büyük Baş Hayvan Birimidir
- 9 - Manda (erkek) 0.90 Büyük Baş Hayvan Birimidir
- 10 - Manda (dişi) 0.75 Büyük Baş Hayvan Birimidir
- 11 - Öküz 0.60 Büyük Baş Hayvan Birimidir
- 12 - Kuzu-Oğlak 0.04 Büyük Baş Hayvan Birimidir
- 13 - Boğa 1.50 Büyük Baş Hayvan Birimidir
- 14 - At 0.50 Büyük Baş Hayvan Birimidir
- 15 - Katır 0.40 Büyük Baş Hayvan Birimidir
- 16 - Eşek 0.30 Büyük Baş Hayvan Birimidir ile çarpılarak belirlenir.

b) Günlük yedirilecek ot miktarı

Hayvanlara günlük, canlı ağırlığının %2.5'i kuru ot veya %10'u kadar yeşil ot yedirileceği esas alınır.

c) Mera, yaylak, kışlak ile umuma ait çayır ve otlak durumu ve sınıfları;

1 - Çok iyi; Bitki örtüsünün ağırlık olarak % 76-100'ü kaliteli bitkilerden oluşan mera, yaylak, kışlak ile umuma ait çayır ve otlakları,

2 - İyi; Bitki örtüsünün ağırlık olarak % 51-75'i kaliteli bitkilerden oluşan mera, yaylak, kışlak ile umuma ait çayır ve otlakları,

3 - Orta; Bitki örtüsünün ağırlık olarak % 26-51'i kaliteli bitkilerden oluşan mera, yaylak, kışlak ile umuma ait çayır ve otlakları,

4 - Zayıf; Bitki örtüsünün ağırlık olarak % 0-25'i kaliteli bitkilerden oluşan mera, yaylak, kışlak ile umuma ait çayır ve otlakları, ifade eder.

d) (Değişik bent: 25/04/2001 - 24383 S. R.G. Yön./2. md.) Mera, yaylak, kışlaklar ile umuma ait çayır ve otlakların otlatma kapasitelerinin belirlenmesi :

1 - Mera, yaylak ve kışlaklar ile umuma ait çayır ve otlakların otlatma kapasiteleri İl Müdürlüğüne görevlendirilen en az iki ziraat mühendisi tarafından belirlenir.

2 - Mera, yaylak ve kışlaklar ile umuma ait çayır ve otlakların otlatma kapasitelerinin belirlenmesinde, Komisyon ve Teknik Ekiplerde görev alan ziraat mühendisleri ile daha önce bu konu ile ilgili olarak Bakanlıkça yapılan eğitimlere katılmış ziraat mühendislerinin görevlendirilmesine öncelik verilir.

3 - Otlatma kapasitesinin belirlenmesi için, Komisyonun ihtiyaç duyması halinde, konu uzmanı veya Bakanlıkça yetiştirilmiş diğer ziraat mühendislerinden faydalanılır.

4 - Otlatma kapasitesini saptamak için uygulanacak objektif ölçme yöntemleri Bakanlıkça hazırlanacak talimatlarla belirlenir.

5 - Tespit, tahdidi ve tahsisi yapılan mera, yaylak ve kışlağın belirli bir otlatma mevsimi içerisinde ne kadar büyük baş hayvan birimini otlatabilecek güçte olduğu, otlatma kapasitesini bu konuda görevli kişilerce hazırlanacak olan müşterek bir raporla Komisyona iletilir.

### **MERA, YAYLAK VE KIŞLAKLARIN KİRALANMASI**

**Madde 7** - Mera, yaylak ve kışlakların kiralalanmalarında uyulması gereken esas ve usuller şunlardır:

a) Kadimden beri mera, yaylak ve kışlak olarak kullanılan yerler ile aynı amaçla kullanılmak üzere köy veya belediyelere tahsis ya da terk edilen yerler, Devletin hüküm ve tasarrufunda veya hazinenin mülkiyetinde bulunan arazilerden etüt sonucu mera, yaylak ve kışlak olarak yararlanılabileceği anlaşılan yerler, mera, yaylak ve kışlak olarak kullanılmak amacıyla kamulaştırılacak yerlerden çalışmalar sonucu ihtiyaç fazlası olarak belirlenen mera, yaylak, kışlaklar ile umuma ait çayır ve otlak alanları, öncelikle;

1 - En yakın köy veya belediyeye, o köy veya belediyede oturan ve hayvancılık yapan çiftçilere veya bu amaçlı kuruluşlara,

2 - Bakanlıkça açılan hayvancılık kurslarına katılarak başarılı olan çiftçiler basta olmak üzere, çiftçilere veya bu amaçla kurulan ortaklıklara veya diğer talep sahiplerine,

3 - Talep olmadığı takdirde, hayvancılık yapan veya hayvancılık işletmesi kurmak amacı ile projeleri kredi kuruluşlarınca onaylanan ziraat mühendisi, veteriner hekim, ziraat teknisyeni ve veteriner sağlık teknisyenlerine,

Bu alanlar ıslah etmek koşulu ile 25 yıla kadar kiralalanabilir. Ancak kiralama durumu her 5 yılda bir yeniden değerlendirilir.

b) (Değişik bent: 12/04/2005-25784 S.R.G. Yön/1.mad) Komisyon, kayıtlarda mera, yaylak ve kışlak olarak görülen alanlar ile umuma ait çayır ve otlak olarak görülen, ancak ıslah etmek koşulu ile mera, yaylak, kışlak ile umuma ait çayır ve otlak olarak kullanılacak yerleri, öncelikli olarak hayvancılık yapan veya hayvancılık işletmesi kurmak isteyenler ile gerekli ıslah işlemlerini taahhüt eden birden fazla başvuru olması halinde gerçek ve tüzel kişilere ihale ve uygun görülecek proje ile yirmibeş yıla kadar kiralayabilir.

c) Mera, yaylak ve kışlakların kiralalanmasına ilişkin esaslar, Bakanlıkça hazırlanacak tip sözleşme esaslarına göre yapılır.

Islah projesi kapsamında yapılacak işlerin yıllara göre dağılımı ve tahmini giderler sözleşmede özel hükümler bölümünde yer alır.

Kiralanan alan, alan üzerinde bulunan bina, koruyucu çit, duvar ve buna benzer tesislerin fiili durumları hazırlanan bir tutanakla kiralayana Komisyona teslim edilir.

Kira artışları, ot verimleri ve Devlet İstatistik Enstitüsünün Tarım Sektörü için belirlediği yıllık toptan eşya artış oranının üçte ikisi esas alınarak Komisyona her yıl yeniden belirlenir.

d) Kiralama ücreti her yıl en geç otlatma mevsimine başlamadan peşin olarak fon hesabına yatırılır. Ancak ıslah faaliyetlerinde bulunanlardan, yaptıkları masraflar çıktıktan sonra kalan miktar tahsil edilerek fon hesabına yatırılır. Yaptıkları masrafların miktarı aynı yılın kiralama ücretini geçtiği takdirde, kiralama ücretinin yapılan masrafları karşılama süresine kadar kira ücreti tahsil edilmez.

e) Bu alanları kiralayanlar, Komisyonlarca belirlenen ıslah, amenajman planları ve otlatma planlarına uymakla yükümlüdürler. Komisyonlar, yükümlülüklerine uymayanlar hakkında Kanunun ilgili maddelerini uygulamakla görevli ve yükümlüdürler.

Köy veya belediyede oturarak mera, yaylak ve kışlaklardan otlatma hakkına sahip olan çiftçiler veya çiftçi aileleri bu hakkını başka birine devredemez. Ancak Komisyon bu hakları, başka bir çiftçi ailesi veya çiftçilere bedeli karşılığı devredebilir.

Kiracı tarafından kira bedelinin yapılan ihtara rağmen süresinde ödenmemesi ya da sözleşmede belirtilen diğer hususlara uyulmaması halinde, sözleşme tek taraflı olarak iptal edilir ve kiracı tarafından kiralanan alanlara ve

teslim tutanağı ile teslim edilen tesislere zarar verilmiş ise kiracıdan bu zarar tahsil edilir. ayrıca 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun 75 inci maddesi uyarınca Komisyonun talebi üzerine bulunduğu yer mülki amirince taşınmaz mal engel on beş gün içinde tahliye ettirilerek Komisyona teslim edilir.

Kiracı tarafından kira bedelinin yapılan ihtara rağmen süresinde ödenmemesi ya da sözleşmede belirtilen diğer hususlara uyulmaması halinde, sözleşme tek taraflı olarak iptal edilir ve kiracı tarafından kiralanan alanlara ve teslim tutanağı ile teslim eden tesislere zarar verilmiş ise kiracıdan bu zarar tahsil edilir. ayrıca 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun 75 inci maddesi uyarınca Komisyonun talebi üzerine bulunduğu yer mülki amirince taşınmaz mal engel on beş gün içinde tahliye ettirilerek Komisyona teslim edilir.

Kiracı tarafından ödenmeyen kira bedeli, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre tahsil edilir.

## **TAHSİS AMACININ DEĞİŞTİRİLMESİ**

### **Madde 8 - (Değişik madde: 12/04/2005-25784 S.R.G. Yön/2.mad) \*1\***

Mera, yaylak ve kışlak alanları ile umuma ait çayır, otlak ve kamu orta mallarının tahsis amacı; zaruri olan hallerde ilgili müdürlüğün Bakanlık İl Müdürlüğüne talebi, Komisyonun ve defterdarlığın uygun görüşü üzerine, talep edilen alanın tamamının veya bir kısmının tahsis amacı valilikçe değiştirilebilir. Tahsis amacı değiştirilen alanların tescilleri Hazine adına, vakıf meralarının tescilleri ise vakıf adına yaptırılır.

İlgili müdürlüğün tahsis amacı değişikliği başvurularında, talebin amacını ve büyüklüğünü belirten belgelerle birlikte, istenen diğer belgelerin, asılları veya onaylı suretleri eklenir. Komisyon ilgili müdürlükten, gerekli gördüğü hallerde ek bilgi ve belge isteyebilir. Valiliğin kararına esas olacak rapor Komisyonca hazırlanarak, karar defterine geçirilir ve üyelerce imzalanır. İnceleme raporları Komisyona sunulmak üzere teknik ekipler vasıtasıyla hazırlanır. Tahsis amacı değişikliği talep edilen alan için teknik ekip tarafından hazırlanan rapor olumlu ise yirmi yıllık ot geliri de bir raporla tespit edilerek Komisyona teslim edilir.

Teknik Ekip; inceleme raporunu istenen bilgi ve belgelere göre hazırlar, talep ile ilgili kesin görüşünü de belirterek raporu imzalar ve Mera Komisyonuna teslim eder.

Teknik ekipçe hazırlanacak inceleme raporu; bölgedeki hayvan sayısı, hayvanın cinsi, kaba yem kaynakları, kaba yem üretimi, kaba yem açığı, üretilen kaba yemin ihtiyacı karşılama oranı ile tahsis amacının değiştirilmesi halinde kaba yem ihtiyacının nereden karşılanacağı, meranın vasfı, topografyası, toprak yapısı, vejetasyonun yapısı, otlatma kapasitesi, yatırım için talep edilen alanın dışında başka uygun alan olup olmadığı, yatırımın hangi parasal kaynaktan yapılacağı, köyün toplam merası, teknik ekibin kesin görüşü, çiftçi hane sayısı, çiftçi görüşü gibi bilgileri içerir.

Teknik ekip Komisyona sunmak üzere, gerekli gördüğü hallerde ilgili kurum veya kuruluştan ek bilgi ve belge isteyebilir, inceleme raporuna bulunmasını istediği ek bilgi ve belgeleri ekler. Raporun sonuç bölümünde yapılacak yatırımın mera bütünlüğünü bozup bozmadığı, köyün kaba yem açığının mevcut olup olmadığı ve miktarı, açık var ise nasıl karşılanacağı, alternatif alanın olup olmadığı ile birlikte teknik ekibin kesin görüşü yer alır.

a) Tahsis amacı değişikliğinde istenecek bilgi ve belgeler:

1) Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının talebi üzerine, 3213 sayılı Maden Kanunu ve 6326 sayılı Petrol Kanunu hükümlerine göre, arama faaliyetleri sonunda rezervi belirlenen maden ve petrol faaliyeti için zaruri olan alanların tahsis amacı aşağıdaki şekilde değiştirilir;

Arama ruhsatı alınan alanlar için, 6326 sayılı Petrol Kanunu ve 3213 sayılı Maden Kanununa göre arama ruhsatı verilen yerlerin tamamı veya bir kısmının mera, yaylak, kışlak alanları içerisinde kalması halinde, bu alanlarda arama yapılabilmesi için ilgili müdürlük veya Genel Müdürlük, Bakanlık İl Müdürlüğünden koordinat değerleri belli; varsa 1/5000, yoksa 1/25000 ölçekli harita, vaziyet planı, arama ruhsatının onaylı örneği ile Komisyonca istenecek diğer bilgi ve belgeleri ekleyerek talep eder.

Bu talepler İl Müdürlüğünce Komisyona gönderilir. Komisyon teknik ekiplere talebi incelettirir, bu inceleme sonucunda bir görüş oluşturarak karar alır ve bu kararı karar defterine işleyerek defterdarlık görüşü ile birlikte Valinin onayına sunar. Vali Komisyonun görüşünü esas alarak talebi değerlendirir; izin verir veya red eder.

Arama ruhsatı süresi Petrol Kanunu ile Maden Kanununa göre belirlenen süredir. Arama ruhsatı süresi bitiminde, ruhsat sahibi aradığı yeri terk edecekse, arama yapılan alanları eski vasıf ve kapasitesine getirmekle yükümlüdür. Ruhsat sahibi çalışmalara başlayabilmek için Komisyonca öngörülen teminatı yatırmış ve sözleşmeyi imzalamış olmalıdır.

Arama ruhsat sahibi bir yıl içerisinde söz konusu alanları eski vasıf ve kapasitesine getirmediği takdirde, Komisyon alınan teminatı kullanarak bu görevi yerine getirir. Yapılan tüm masraflarla birlikte, geçen sürede meydana gelen ot kaybının değerini de tahsil eder.

Arama ruhsatı süresi içerisinde üretim yapılmasının planlanması halinde, işletme ruhsatı alınan alanlar için uygulanan tahsis amacı değişikliği işlemi gerçekleştirilir. Arama ruhsatı için alınan izin süresince gerekli prosedür uygulanmaksızın üretim yapıldığının tespiti halinde verilen izinler iptal edilerek, zarar verilen alanların eski vasıf ve kapasitesine getirilmesi için 4342 sayılı Mera Kanununun ilgili hükümleri uygulanır.

İşletme ruhsatı alınan alanlar için, 6326 sayılı Petrol Kanunu ve 3213 sayılı Maden Kanunu hükümlerine göre işletme ruhsatı alınan yerlerin, mera, yaylak, kırsaklar içinde kalması halinde ilgili müdürlük veya Genel Müdürlük tarafından; onaylı işletme projesi, işletme ruhsatı, işletme izin alanlarını gösterir 1/1000 veya 1/2000 ölçekli imalat haritaları, rezerv durumu, vaziyet planı ile Komisyonca istenecek diğer bilgi ve belgeler eklenerek Bakanlık İl Müdürlüğüne başvuru yapılır.

Ruhsat sahibi, tahsis amacı değiştirilen alanın Hazine adına tescil edilmesi için ÇED (Çevresel Etki Değerlendirme) olumlu belgesini faaliyete başlamadan vermelidir.

İşletme süresi 6326 sayılı Petrol Kanunu ve 3213 sayılı Maden Kanununda öngörülen süre ile sınırlıdır. Ruhsat sahibi işletme süresi bitiminde, çalışma yapılan alanlar ile zarar verdiği alanları eski vasıf ve kapasitesine getirmekle yükümlüdür. Ruhsat sahibi çalışmalara başlayabilmek için Komisyonca öngörülen teminatı yatırmış ve sözleşmeyi imzalamış olmalıdır. Arama ruhsatı aşamasında üretim yapılması amacıyla tahsis amacı değiştirilmişse işletme ruhsatı alınması halinde aynı alan için tahsis amacı değişikliği işlemi uygulanmaz, ancak eksik olan bilgi ve belgeler tamamlanarak sözleşme Komisyonca yenilenir.

İşletme ruhsatı sahibi üç yıl içerisinde söz konusu alanları eski vasıf ve kapasitesine getirmediği takdirde, Komisyon alınan teminatı kullanarak bu görevi yerine getirir, yapılan tüm masraflarla birlikte, geçen sürede meydana gelen ot kaybının değerini de tahsil eder.

2) (Değişik bend: 12/04/2007- 26491 S.R.G Yön/1.md.) Kültür ve Turizm Bakanlığının talebi üzerine, turizm yatırımları için zaruri olan yerlerin tahsis amacı değişikliği talebinde istenecek bilgi ve belgeler;

Kültür ve Turizm Bakanlığınca turizm bölgesi ilan edilen yerlerdeki tahsis amacı değişikliğinde ilgili müdürlük tarafından, tahsis amacının değiştirilmesi talep edilen yerin turizm alanı olarak ilan edildiğine dair bilgi ve belgeler, yatırım alanına ait 1/5000 veya 1/25000 ölçekli haritası ile birlikte Bakanlık il müdürlüğüne başvurulması gerekmektedir.

Söz konusu talebin Mera Kanununun 14 üncü maddesi hükümleri gereği tahsis amacı değişikliği işlemleri sonucu uygun görülmesi halinde, yirmi yıllık ot gelirinin yatırılması sağlanır. Ayrıca, Çevresel Etki Değerlendirme olumlu belgesi, yatırımın onaylı projesi, fizibilite raporu, 1/5000 ölçekli haritası üzerinde vaziyet planı ve Komisyonca istenecek diğer bilgi ve belgeler iki yıl içerisinde Komisyonca getirildiği takdirde, mera alanının Hazine adına tescili yapılır. Aksi takdirde tahsis amacı değişikliği iptal edilir .

3) Kamu yatırımları yapılması için gerekli bulunan yerlerin tahsis amacı değişikliği talebinde istenecek bilgi ve belgeler;

Kamu yatırımı olduğunu belirten belgeler, yatırımın projesi ve Komisyonun gerekli gördüğü hallerde fizibilite raporu, finansman kaynağı, ÇED ( Çevresel Etki Değerlendirme ) raporu gerektiren yatırımlar için ÇED olumlu belgesi, yatırım için gerekiyorsa çevreye zarar verilmeyeceğine dair taahhütname, kadaströ tekniğine uygun harita, yatırımın vaziyet planı, Komisyonca istenecek diğer bilgi ve belgeler.

4) Köy yerleşim yeri ile uygulama imar planı veya uygulama planlarına ilave imar planlarının hazırlanması, toprak muhafazası, gen kaynaklarının korunması, millî park ve muhafaza ormanı kurulması, doğal, tarihî ve kültürel varlıkların korunması, sel kontrolü, akarsular ve kaynakların düzenlenmesi için ihtiyaç duyulan yerlerin tahsis amacı değişikliği talebinde istenecek bilgi ve belgeler;

Köy yerleşim yerleri yapılması için gerekli bulunan yerlerin tahsis amacı değişikliği taleplerinde, ilgili kamu kurum ve kuruluşları tarafından hazırlanmış olan köy yerleşim planı ve gerekçeli kararı, Valilik oluru ile Komisyonca istenecek diğer bilgi ve belgeler.

Uygulama imar planı veya uygulama planlarına ilave imar plânlarının hazırlanması için gerekli bulunan yerlerin tahsis amacı değişikliği talebinde, 3194 sayılı İmar Kanununa göre hazırlanmış olan uygulama imar planları, belediye meclis kararları, askı ilan tutanakları, itiraz olmadığına dair tutanak, ilave imar planı ise mevcut planla bağlantısını gösterir pafta ile Komisyonca gerekli görülen diğer bilgi ve belgeler istenir.

İmar planları yeni hazırlanacaksa; söz konusu yer için işaretli kadaströ tekniğine uygun harita, belediye meclis kararları, ilave imar planı ise mevcut planla bağlantısını gösterir pafta ile Komisyonca istenecek diğer bilgi ve belgelerle başvuru yapılır. Tahsis amacı uygun görüldüğü takdirde, yirmi yıllık ot geliri yatırıldıktan sonra ilgili müdürlüğe yeni imar planı hazırlanması için iki yıl süre verilir. Ancak süre sonunda imar planları hazırlanarak gönderilmezse tahsis amacı değişikliği işlemi iptal edilir. İmar planları tahsis amacı değişikliğine uygun olarak kesinleşmiş ise Hazine adına tescil işlemi gerçekleştirilir.

Toprak muhafazası, gen kaynaklarının korunması için gerekli bulunan yerlerin tahsis amacı değişikliği taleplerinde, toprak muhafazası için gerekçeli rapor, kadaströ tekniğine uygun harita, vaziyet planı, gen

kaynaklarının korunması için Üniversite veya Araştırma Kuruluşlarınca hazırlanacak ve gen kaynağının korunmasının mutlak gerekli olduğunu belirtir rapor ve Komisyonca istenecek diğer bilgi ve belgeler.

Milli park ve muhafaza ormanı kurulması istenilen yerlerin tahsis amacı değişikliği taleplerinde, söz konusu yerin milli park ilan edildiğine dair belgeler, muhafaza ormanı kurulması için 17/8/1984 tarihli ve 18492 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Muhafaza Ormanlarının Ayrılması ve İdaresi Hakkında Yönetmelik uyarınca gerekli belgeler, kadastro tekniğine uygun harita, vaziyet planı ve Komisyonca istenecek diğer bilgi ve belgeler.

Doğal, tarihi ve kültürel varlıkların korunması kapsamında gerekli yerlerin tahsis amacı değişikliği taleplerinde, söz konusu yerlerin nitelikleri hakkında, Üniversite veya Araştırma Kuruluşlarınca hazırlanacak rapor ve belgelerle birlikte bu alanların sit alanı ilan edilip edilmediğini gösteren belgeler, vaziyet planı, kadastro tekniğine uygun harita, Komisyonca istenecek diğer bilgi ve belgeler.

Sel kontrolü, akarsular ve kaynakların düzenlenmesi için ihtiyaç duyulan yerlerin tahsis amacı değişikliği taleplerinde, ilgilileri tarafından hazırlanacak olan rapor ve proje, kadastro tekniğine uygun harita, finansman kaynağı ile ilgili belgeler, vaziyet planı ve Komisyonca istenecek diğer bilgi ve belgeler.

5) 442 sayılı Köy Kanununun 13 ve 14 üncü maddeleri kapsamında kullanılmak üzere ihtiyaç duyulan yerlerin tahsis amacı değişikliği talebinde istenecek bilgi ve belgeler;

Konu ile ilgili alınan Köy İhtiyar Heyeti kararı, mülki idare amiri onayı, finansman kaynağı ile ilgili belgeler, kadastro tekniğine uygun harita, vaziyet planı ve Komisyonca istenecek diğer bilgi ve belgeler.

6) Doğal afet bölgelerinde yerleşim yeri için ihtiyaç duyulan yerlerin tahsis amacı değişikliği talebinde istenecek bilgi ve belgeler;

Söz konusu yerin afet bölgesi ilan edildiğine ve Doğal Afet Sigortaları kapsamında olduğuna dair belge, vaziyet planı ve Komisyonca istenecek diğer bilgi ve belgeler.

Komisyon, gerektiğinde 3083 sayılı Sulama Alanlarında Arazi Düzenlemesine Dair Tarım Reformu Kanununun uygulanması amacıyla, uygulama alanının Reform Bölgesi ilan edildiğine dair Bakanlar Kurulu Kararı, 1/5000 ölçekli harita, toplulaştırma yapılacak alanların eski ve yeni durumlarını gösterir paftalar ve Komisyonca istenecek diğer bilgi ve belgeler ile birlikte Bakanlıktan talep edebilir. Bakanlıkça uygun görülen talepler uygulanmak üzere valiliğe gönderilir.

Komisyonca talep edilen veya İlgili Kurumunca uygulamaya konulacak Toplulaştırma Projelerinin uygulanması amacıyla, Bakanlar Kurulu Kararı, 1/5000 ölçekli harita, toplulaştırma yapılacak alanların eski ve yeni durumlarını gösterir paftalar ve Komisyonca istenecek diğer bilgi ve belgeler ile birlikte Bakanlıktan talep edebilir. Bakanlıkça uygun görülen talepler uygulanmak üzere valiliğe gönderilir.

b) Geri dönüşüm sözleşmesi:

Talep uygun görüldüğü takdirde arama, işletme ruhsat sahipleri ve geri dönüşümü olan kamu yatırımı kapsamında başvuranlarla, bu Yönetmeliğin 7 nci maddesinde belirtilen usul ve esaslar çerçevesinde sözleşme yapılır.

Arama ve işletme ruhsat sahipleri ile kamu yatırımı kapsamındaki geri dönüşümü olan yatırımlarda yatırımı yapan kişi ve kurumlar, zarar verdiği alanları eski vasıf ve kapasitesine getirmek için Komisyonca belirlenecek teminatı yatırır ve sözleşmeyi imzalar.

Yatırımı yapan kişi ve kuruluşlar yirmi yıllık ot geliri ile öngörülen teminatları yatırmadan ve hazırlanan sözleşmeyi imzalamadan çalışmalara başlayamaz, başladığı takdirde verilen izinler veya tahsis amacı değişikliği iptal edilerek verdiği zararlar tazmin edilir. Tespit edilen ücretler yatırımı yapan kişi ve kuruluşlar tarafından Mera Gelirleri hesabına yatırılarak dekont Komisyona ibraz edilir. Söz konusu işlemler Hazine adına tescil işlemi gerçekleştirilmeden yerine getirilir. Ayrıca tahsis amacı değiştirilen yerlerin Hazine adına tescilleri şerhli olarak ruhsat süresince gerçekleştirilir. Komisyon yatırım süresi sonunda daha önce tahsis amacı değiştirilen yerlerle birlikte söz konusu yerlerin de yeniden mera özel siciline kaydının yapılmasını sağlar.

Yatırımı yapan kişi ve kuruluşlar tarafından belirtilen süre sonunda Komisyona bilgi verilir. Ruhsatın yenilenmesi talebinde aynı işlemler uygulanır.

Yatırımı yapan kişi ve kuruluşlar, talep edilen amaç için tahsis amacı değiştirilen yeri valiliğin bilgisi olmadan başka birine devredemez. Devrettiği zaman söz konusu alan özel sicile kaydedilmiş sayılır. Ancak devir alan kişi ve kurumlar noterde düzenlenecek taahhütname ve teminatlarını yatırmaları halinde devir alabilirler. Devir alan kişi ve kuruluşlar için ruhsat süresi aynı kalır.

Süresi biten teminat mektubu veya alınan teminat her yıl yenilenir. Alınan teminatın nakit olması durumunda teminat defterdarlıkta açılan emanet hesabına yatırılır.

Yatırımı yapan kişi ve kuruluşlar, sözleşmede belirtilen süre içinde işe başlar, aksi takdirde geçen süre ruhsat süresinden sayılır.

c) Tahsis amacının değiştirilmesi süresinin sona ermesi:

Tahsis amacı değişikliği arama izinleri, işletme ruhsatı ile kamu yatırımı kapsamında tahsis amacı değişikliği sonunda verilen iznin iptali ve bir ay içerisinde yenilenmemesi, sözleşme süresinin dolması, hak sahibinin vazgeçmesi veya hak sahibinin taahhütname veya sözleşme, Kanun ve Yönetmelik hükümlerine uymadığının tespiti halinde Komisyonun uygun görüşü ile valilikçe iptal edilir.

Ayrıca belirlenen yirmi yıllık ot geliri ve teminat altı ay içerisinde yatırımlar Hazine adına tescil gerçekleştirilir. Yirmi yıllık ot geliri ve teminat altı ay içerisinde yatırılmadığı takdirde söz konusu gelir güncelleştirilerek ek altı aylık süre verilir. Bu süre sonunda da yatırılmadığı takdirde tahsis amacı değişikliği iptal edilir.

Tahsis amacı değişikliği talebine yönelik kullanılmayan yerlerle birlikte iki yıl içerisinde yatırım yapılmayan yerler özel sicile kaydedilir ve yirmi yıllık ot geliri özel gelir hesabına irat kaydedilir.

d)Yapılacak yapılar:

Ruhsat sahibi, arama ruhsatı süresince ruhsat aldığı alan içinde kalıcı yapı yapamaz. İşletme ruhsatı alan ruhsat sahibi ile geri dönüşümü olan kamu yatırımı kapsamında tahsis amacı değişikliği uygun görülen alanlarda, kurum ve kuruluşlar yapılacak işin gereği olan, geçici tesis yapılarını ancak Komisyonun uygun görüşü doğrultusunda Valilikten izin almak suretiyle yapabilir.

e)Tahsil edilecek bedeller:

Tahsis amacı değişikliği talebinde bulunan gerçek ve tüzel kişilerden, 4342 sayılı Mera Kanununun 14 üncü maddesinin birinci fıkrasının (e), (f), (g) bentleri ve vakıf meraları ile toprak muhafaza, sel ve taşkın kontrolü amacıyla yapılacak her türlü ağaçlandırma ve erozyon kontrolü çalışmaları ile ilgili tahsis amacı değişiklikleri hariç, tahsis amacı değiştirilen mera, yaylak ve kışlaklardan elde olunacak yirmi yıllık ot geliri esas alınarak, Komisyonca tespit edilecek miktarda alınacak ücret, tahsis amacının değiştirilmesinden sonra peşin olarak tahsil edilir.

Arazide inceleme yapacak Komisyon ve teknik ekip üyelerinin 6245 sayılı Harcırah Kanunu gereği her türlü yol gideri ve gündelikleri ile Komisyonca uygun görülen diğer giderler talep sahiplerince karşılanır. Tahsis amacı değişikliği işlemlerinin başlatılabilmesi için sayılan giderler tahsil edilmelidir.

## **SINIRLARIN İŞLETİLMESİ**

**Madde 9** - Tespit, tahdit ve tahsis edilen mera, yaylak ve kışlakların çevrelerine teknik esaslara uygun olarak, değiştirilmeyecek bir şekilde belirlenecek sınır işaretleri konulur. Bu sınır işaretlerinin yeri 1/5000 ölçekli haritalarda gösterilir.

## **MERA ARAŞTIRMA BÖLÜMLERİNİN KURULMASI**

**Madde 10** - Mera, yaylak ve kışlakların bakım, ıslah, koruma, kontrol ve uygun kullanımını sağlamak için araştırma, planlama, ıslah projeleri, otlatma zamanı, kullanma sistemi, koruma ve kontrol tedbirlerini tespit etmek ve yem bitkileri tarımı ile diğer yem kaynaklarını geliştirmek üzere; Üniversitelerde, Bakanlıkça uygun görülen yerlerde veya mevcut zirai araştırma enstitüleri bünyelerinde mera araştırma bölümleri kurulur ve mevcut bulunanlar yukarıdaki amaçlara hizmet edebilecek şekilde yeniden düzenlenebilir.

## **MERA YÖNETİM BİRLİKLERİNİN KURULUŞ, ÇALIŞMA USUL VE ESASLARI**

**Madde 11** - (Değişik fıkra: 25/04/2001 - 24383 S. R.G. Yön./4. md.) Mera Yönetim Birlikleri köy veya belediyede oturan hayvancılıkla uğraşan çiftçiler arasından, mera, yaylak ve kışlaklar ile umuma ait çayır ve otlakların tespit, tahdit ve tahsis işlemleri tamamlandıktan sonra, seçimle belirlenen beş asil ve beş yedek üyeden oluşur. Ayrıca, köylerde muhtar, ziraat odası temsilcisi, belediyelerde çiftçi mallarını koruma başkanları ve ziraat odası başkanları, köy veya belediyede bulunan tarımsal ve çevre ile ilgili sivil toplum örgütü temsilcilerinden en fazla üyeye sahip ilk ikisinin göstereceği iki üye Mera Yönetim Birlikleri'nin doğal üyesidir. Üç yılda bir yapılacak olan genel kurul ile asil ve yedek üyeler yeniden belirlenir. Seçilen beş asil üye ile doğal üyeler kendi aralarında başkanlarını seçer. Oyların eşit olması halinde başkan kura ile belirlenir. Mazeretsiz olarak üst üste iki kez toplantıya katılmayan seçilmiş üyelerin üyelikleri düşer. Boşalan üyenin yerine, seçimle gelen ilk sıradaki yedek üye görev yapar. Ekonomik arazi büyüklüğü mevcut olmayan mera, yaylak, kışlak ve umuma ait otlak ve çayır alanları için Mera Yönetim Birlikleri kurulması zorunlu değildir.

Mera Yönetim Birlikleri her ay sonu çoğunlukla toplanır, yapılan çalışmaları değerlendirir. İhtiyaç duyulduğu zamanlarda üç üyenin talebi veya başkanın çağrısı ile Mera Yönetim Birlikleri olağanüstü toplanabilir.

Mera Yönetim Birlikleri salt çoğunlukla toplanır ve katılımların salt çoğunluğu ile karar alır.

Alınan kararlar, karar defterine işlenir ve üyelerce imzalanır.

## **MERA YÖNETİM BİRLİKLERİNİN GÖREVLERİ**

**Madde 12** - Mera Yönetim Birliklerinin görevleri aşağıda gösterilmiştir.

- a) Mera Yönetim Birlikleri, Komisyon tarafından saptanan otlatma mevsiminin başlamasından en az on beş gün önce toplanır. Komisyonca belirlenen otlatma planlarının uygulanması ve verilen diğer görevleri görüşerek gerekli kararları alır ve bu kararları alışılmış araçlarla, yazılı ve sözlü olarak ilgililere duyurulur.
- b) çayır, mera, yaylak ve kışlaklar için Komisyonca yapılan otlatma planlarının en iyi şekilde uygulanmasını sağlar.
- c) çayır, mera, yaylak ve kışlakların bakım, ıslah çalışmalarını organize eder, bu alanların otlatma planlarına uygun otlatılmalarını kontrol eder.
- d) çayır, mera, yaylak ve kışlaklardan elde edilecek ihtiyaç fazlası ürünlerin satılmasını, gelirlerinin köy sandığına veya belediye bütçesinde ayrı bir hesaba yatırılmasını sağlar.
- e) Otlatma hakkında doğan gelirlerin yani otlatma ücretlerinin toplanması, köy sandığına veya belediye bütçesine ayrı bir hesaba yatırılmasını ve bunların mevzuata uygun olarak harcanmasını sağlar. Komisyonca belirlenecek aynı ve nakdi katkıların toplanarak mera ıslah ve geliştirme işlerinde kullanımını gerçekleştirir.
- f) Köy veya belediyeye tahsis edilen mera, yaylak ve kışlakların bu Yönetmeliğin 9 uncu maddesinde belirtilen işaretlenmiş sınırların korunması, tecavüzlerin önlenmesi, bu tecavüzlerin ilgililere bildirilmesi ile yükümlüdür.
- g) Mera, yaylak ve kışlakların, sınırlarının muhafazası, korunması, tecavüzlerin önlenmesi, ve benzeri hizmetler için görevlendirilen korucuları denetler.
- h) Komisyonlarca Kanun ve bu Yönetmelik hükümlerine göre verilen görevlerin yerine getirilmesini sağlar.

## **GÖÇLERİN MERA YAYLAK VE KIŞLAKLARDAN YARARLANMA USUL VE ESASLARI**

**Madde 13** - Göçlerin mera, yaylak ve kışlaklardan yararlanmalarının Esasları aşağıda belirtilmiştir.

- a) Göçerler, otlatma mevsiminin başlamasından en az bir ay önce, otlatacakları hayvan sayısı, cinsi ile otlatmak istedikleri yeri bildiren bilgi, belgeler ve nüfus kaydı belgesiyle birlikte, kiralamak istedikleri yerin Valiliğine başvururlar.
  - b) Komisyon; talepleri alarak en fazla on beş gün içinde kararını verir ve ilgiliye bildirir. Aynı il nüfusuna kayıtlı göçerlerin taleplerinde belirtilen ihtiyaçlar karşılandıktan sonra, başka il nüfusuna kayıtlı göçerlerin talepleri değerlendirilir. Kiralanacak yer için aynı il nüfusuna kayıtlı göçerlerden birden fazla talep olması halinde Komisyon, önceliği en fazla fiyat verene, şartları uygun olması koşulu ile, otlatma izni verir.
  - c) Göçerler, kendilerine tahsis edilen alanlarda Komisyonca belirlenen otlatma planına uymakla yükümlüdürler.
  - d) (Değişik bent: 25/04/2001 - 24383 S. R.G. Yön./5. md.) Otlatma bedellerinin % 25'i köy sandığına gelir olarak kaydedilir. Kalan kısmın yarısı, otlatma izni verildiğini belirten sözleşmenin yapılması sırasında, diğer yarısı ise en geç iki ay içerisinde Mera Fonuna yatırılır. Otlatma bedelinden Köy Sandığına gelir olarak kaydedilen para mera ıslah ve geliştirme işleri haricinde kullanılamaz.
  - e) Göçerler kendi aralarında birlik, kooperatif veya ortaklık şeklinde örgütlenmiş ise, kiralama talebi yönetim kurullarınca yapılır. sözleşme yine aynı yönetim kurullarınca gerçekleştirilir. Ancak yönetim kurulları, bu konuda yetkili olduklarını belirtir belgeleri Komisyona sunmakla yükümlüdürler.
  - f) Göçerler tarafından kira bedelinin yapılan ihtira rağmen süresinde ödenmemesi ya da sözleşmede belirtilen diğer hususlara uyulmaması halinde, sözleşme tek taraflı olarak iptal edilir ve kiralanın alanlara ve teslim tutanağı ile teslim edilen tesislere zarar verilmiş ise, bu zarar kiralayıcılardan tahsil edilir. ayrıca 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun 75'inci maddesi uyarınca Komisyonun talebi üzerine bulunduğu yer mülki amirince taşınmaz mal engel on beş gün içinde tahliye ettirilerek Komisyona teslim edilir.
- Kiracı tarafından ödenmeyen kira bedeli 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre tahsil edilir.

## **AŞIRI OTLATMANIN ÖNLENMESİ**

**Madde 14** - Mera, yaylak ve kışlağa, Komisyonca tahsis kararında belirtilen miktardan fazla hayvan sokulamaz. Köy ve belediyede bu miktardan fazla hayvan varsa, bu hayvanların yem ihtiyacı hayvan



sahiplerince karşılanır, ayrıca Bakanlıkça, çiftçi katılımları temin edilerek, Yem Bitkileri Üretimini Geliştirme Projeleri hazırlanarak kaba yem üretimi teşvik edilir.

## ÜÇÜNCÜ BÖLÜM : ÇEŞİTLİ VE SON HÜKÜMLER

### DEVLET İHALE KANUNUNUN UYGULANACAĞI HALLER

**Madde 15** - Bu yönetmelik hükümlerine göre yapılacak, her türlü alım satım, kiralama, hizmet, mülkiyetin gayri ayni hak tesis ve taşıma işleri ile ihaleler 2886 sayılı Devlet İhale Kanununa göre gerçekleştirilir.

### TALİMAT HAZIRLANMASI

**Madde 16** - Bakanlık, bu Yönetmeliğin uygulanmasını sağlamak, kolaylaştırmak, tamamlamak ya da açıklamak maksadıyla talimat çıkarmaya yetkilidir.

### DÖNEM RAPORLARI

**Madde 17** - (Ek madde: 12/04/2005-25784 S.R.G. Yön/3.mad)

Bakanlık tarafından gönderilecek olan cetveller, belirlenecek tarihlerde İl Müdürlüklerince doldurularak istatistik amaçlı olarak Bakanlığa gönderilir.

**Geçici Madde 1** - (Ek madde: 12/04/2005-25784 S.R.G. Yön/4.mad)

4342 sayılı Mera Kanununun geçici 3 üncü maddesinde belirtilen yerlerin tahsis amacı değişikliği talepleri, bu Yönetmeliğin Resmî Gazete'de yayımı tarihinden itibaren en geç iki yıl içerisinde il müdürlüklerine yapılır.

### YÜRÜRLÜK

**Madde 18** - Sayıştay ve Maliye Bakanlığının görüşleri alınarak hazırlanan bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

**Madde 19** - Bu Yönetmelik hükümlerini Tarım ve Köyüşleri Bakanı yürütür.